

Kaip teikti ugdymą, švietimo pagalbą ir kitas paslaugas neįgaliesiems karantino metu?

Specialiosios mokyklos yra bendrojo ugdymo mokyklos, todėl joms, kaip ir visoms bendrojo ugdymo mokykloms, teikiamos tokios pat rekomendacijos dėl ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo. Karantino metu pagalba vaikams, turintiems didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių priklausys nuo tėvų (globėjų/rūpintojų), artimų šeimos narių, t.y. nuo jų gebėjimo naudotis reikiama informacija, rekomendacijomis, specialiosiomis mokymo priemonėmis (pvz., mokomaisiais lavinamaisiais žaidimais, kompiuterinėmis programomis ir pan.), ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis.

- **Karantino laikotarpis.** Bendrojo ugdymo mokyklose nuo kovo 16 d. iki kovo 27 d. paskelbtos mokinių atostogos, neveikia darželiai, neformaliojo švietimo įstaigos. Atostogų laikas yra skirtas mokykloms pasiruošti mokymui nuotoliniu būdu. **Nuo kovo 30 d.** visoje Lietuvoje ugdymas bus organizuojamas nuotoliniu būdu ir tai tęsis tol, kol šalyje nebus atšauktas karantinas.
- **Pasiruošimas mokymui nuotoliniu būdu.** Sukurta skaitmeninio mokymo bazė su mokymosi aplinkomis, metodine medžiaga, mokymo priemonėmis ir kita mokykloms svarbia informacija pateikta: <https://www.nsa.smm.lt/nuotolinis>. Mokymo bazė nuolat pildoma ir atnaujinama, o mokyklos, taip ir specialiosios mokyklos, gali teikti ir savo pasiūlymus ir pastabas dėl jos papildymo ir tobulinimo.
- **Mokinių aprūpinimas programine ar skaitmenine įranga.**
 - Mokykla gali laikinai suteikti mokyklos kompiuterį, planšetę ar telefoną. Taip pat su savivaldybės ar kito steigėjo pagalba galima išsinuomoti ar nupirkti reikiamą įrangą, pasirūpinti internetiniu ryšiu.
 - Vyriausybei svarstyti pateiktas papildomo finansavimo poreikis – įsigyti socialiai remtiniams vaikams reikalingas mokymosi priemonės, kompiuterius.
 - Sukurtas interneto puslapis <https://www.mokyklanamuose.lt>, kuriame kartu su partneriais ieškoma žmonių (įmonių), kurie galėtų dovanoti (ar skolinti) įrangą vaikams.
- **Nuotolinio mokymo organizavimas.** Nuotolinis ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Ministro 2020 kovo 16 d. patvirtintomis „Rekomendacijomis dėl ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu“. Siekdama pasirengti ugdymo procesą organizuoti nuotoliniu būdu, **mokykla privalo susitarti dėl mokinių, turinčių specialiųjų-ugdymosi poreikių, ugdymo specifikos ir švietimo pagalbos teikimo** ir ne vėliau kaip iki **2020 m. kovo 25 d.** informuoti mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus), kaip bus organizuojamas ugdymas.
- **Susitarimai skirtingose mokyklose yra skirtingi.**
 - mokyklų bendruomenės turi susitarti dėl nuotolinio mokymo mokykloje tvarkos. Mokymas turėtų būti organizuojamas pagal mokyklos susitarimus, kurie aiškūs ir žinomi tiek mokiniams, tiek jų tėvams, tiek mokytojams;

- reikėtų įvertinti mokykloje jau taikomas informacines sistemas ir virtualias aplinkas: dienynus, virtualias mokymo aplinkas (pvz., Moodle, Edmodo), bendradarbiavimo platformas (pvz. Google suite, MS Office 365) ir pan. Svarbu susitarti su mokytojais dėl aplinkų pasirinkimo, kad mokiniams netektų lankytis įvairiose svetainėse.
- kiekvienoje mokykloje turi būti paskirtas **skaitmeninių technologijų administratorius**, kuris konsultuotų mokytojus ir mokinius, o vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, (prireikus, atskirais atvejais) ir tėvus (globėjus, rūpintojus);
- mokykla susitaria dėl pamokos trukmės (jos laikas orientacinis) ir jų išdėstymo laike. Pamoka gali būti su trumpomis pertraukėlėmis, pvz., mokytojo interaktyvus paaiškinimas, po to mokiniai atlieka pateiktas užduotis ir po jų atlikimo vėl mokytojo aiškinimas. Mokiniui pagalbą teikia tėvai.
- mokiniai turi būti mokomi visų ugdymo plane numatytų dalykų. Atsižvelgus į dalyko specifiką, savaitinių pamokų skaičių, mokytojas suplanuos darbą, pateiks užduotis, medžiagą ir konsultuos mokinius, gaus grįžtamą informaciją per mokykloje susitartą ir naudojamą virtualią aplinką, informacinę sistemą ar pan.
- kiekvienoje mokykloje yra susitarimai dėl namų darbų, atsižvelgiant į mokinių galimybes juos paruošti. Užduotys turi atitikti mokinio galias, kad nebūtų per sudėtingos ir labai svarbu įsitikinti, ar mokinys namuose turi galimybes jas atlikti.
- **Švietimo pagalbos teikimas karantino laikotarpiu.**
 - švietimo įstaigos svetainėje ir per elektroninį dienyną pateikiami pagalbos mokiniui specialistų kontaktai (el. paštas, telefono numeris bei švietimo įstaigos pasirinktos video konsultavimo platformos asmeninės nuorodos) ir konsultavimo laikas;
 - pagalbos mokiniui specialistai susisieks su nuolat konsultuojamais ir pradėtais konsultuoti mokiniais, mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais ir informuos apie galimybę tęsti konsultacijas nuotoliniu būdu ir susitars dėl tinkamiausio nuotolinės pagalbos teikimo būdo (telefonu, video konsultacijomis, elektroniniais laiškais).
 - pagalbos mokiniui specialistai siūlys pagalbą žinomiems emociškai pažeidžiamiems mokiniams (suderinę su tėvais) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams).
- **Socialinės pedagoginės pagalbos teikimas.** Labai svarbu kreipti dėmesį į socialiai pažeidžiamose šeimose augančių vaikų ir mokinių (ypač neįgalių) ugdymosi poreikius, problemas, su kuriomis jie gali susidurti organizuojant ugdymą nuotoliniu būdu. **Socialiniai pedagogai galėtų:**
 - aktyviai tarpininkauti tarp vaikų ar mokinių, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pedagogų, pagalbos mokiniui, mokyklos bendruomenės, socialinių partnerių siekdami padėti bendromis jėgomis išspręsti vaikams ir mokiniams kylančias problemas (pvz., mokymosi priemonių neprieinamumą), organizuojant ugdymą nuotoliniu būdu;

- pagal poreikį teikti socialinę pedagoginę pagalbą (vykdyti konsultacijas) vaikams ir mokiniams, tėvams (globėjams, rūpintojams), pedagogams elektroninio ryšio priemonėmis (video konferencijomis, telefonu, el. paštu ir kt.) dėl ugdymuisi palankios aplinkos kūrimo, ugdymą organizuojant nuotoliniu būdu, jei įmanoma – užtikrinti prevencinių veiklų vykdymą.

- **Psichologinės pagalbos teikimas.** Karantino laikotarpiu psichologinės konsultacijos gyvo kontakto būdu gali būti teikiamos psichologo sprendimu tik išimtiniais atvejais, kai yra reali grėsmė kliento gyvybei (savižudybės grėsmės atveju). Internetinės psichologo konsultacijos, ypač per vaizdo pokalbius, yra įprasto psichologinio konsultavimo alternatyva. Tačiau psichologas privalo prisiminti, jog, teikdamas konsultavimo paslaugas nuotoliniu būdu, privalo užtikrinti etiškumo ir konfidencialumo principų laikymąsi.
- **Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos teikimas.** Specialieji pedagogai pagalbą teiks konsultuodami, atsakydami į tėvų (globėjų, rūpintojų) mokytojų. kitų pagalbos mokiniui kolegų klausimus, naudodamiesi priemonėmis dėl kurių susitarta konkrečioje mokykloje. Mokytojo padėjėjai taip pat patars tam tikrais atvejais.
- **Pedagoginių psichologinių tarnybų veikla.** PPT šiuo laikotarpiu visą veiklą organizuos nuotoliniu būdu. PPT specialistai teiks konsultacijas telefonu, el. paštu, skype, messenger ugdymo įstaigoms (mokytojams, vadovams, švietimo pagalbos specialistams), tėvams (globėjams), vaikams įvairiais su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymo klausimais (savo kompetencijų ribose). Tačiau *vaikų pedagoginis ir psichologinis vertinimas nebus vykdomas, nes jis nevykdomas nuotoliniu būdu.*